

10 sprider varan kring landet. För sådane industriers uppkomst fordras dock i de flesta fall lärmästare från utlandet eller utsändandet af inhemska män, för att derstädes inhemta kunskap i desamma. Hårtill kan med någon rätt styrelsens medverkan påkallas. – Men hvarje sådan blir gagnlös, sålänge ingen åtager sig att förlägga tillverkningen. Afsättningen på hvarje ort är ringa, och varan kan derföre icke gå omedelbart från tillverkarens hand till konsumentens. Hvem känner icke, huru bonden vid en tillfälligtvis ökad införsel i städerna missbjudes för sin vara? Hvem har icke nödgats af barmhertighet köpa band, sytråd, korgar m. fl. små artiklar, hvilka den nödställda utbudaren är beredd att aflåta för en huru ringa penning som helst? Äfven häri är derföre handelsklassens initiativ oundgängligt vilkor.

20 Man skall säga: hufvudfelet är, att kapitaler saknas. Men det förhåller sig icke så. Bristen på insigt utgör hufvudfelet. Den förutan äro kapitalerna gagnlösa. Der den finnes, förvärfvas kapitaler. Man har visst försökt sig med inrättningar i stor skala, med lånadt kapital och med förhoppning om stor och snar rikedom. Men det är icke sådane, som erfordras, utan små industrier med ringa eller intet grundkapital och ett rörelsekapital, som kan omsättas flera gånger om året. Ju säkrare kunskap förlagsmannen eger om afsättningsort, afsättningsens belopp och pris, desto lättare har han att finna det nödiga rörelsekapitalet, emedan återbetalningen är säker. Med denna insigt följer tålmodet att börja i liten skala, emedan tillgången till rörelsens utvidgande kan på förhand beräknas.

30 Det är på tiden att till vidare bortlägga läran om de stora utländska lånen – för produktiva ändamål förstås! – om de storartade industrier-na med teknologiskt institut för uppfostrande af behöriga intendent-er i industripalatserna. Detta vare sagdt med allt erkännande för, hvad som redan finnes. Men önskligt är, att fortsättning deraf må grundas på eget kapital och på en afsättning, i stånd att utan alla privilegier konkurrera med utlandets. Glädjande är, att på senare tid mången finsk yngling från teknologiska instituter i utlandet – ja äfven från stora verkstäder derstädes – hemfört hedrande betyg. Men lika beklagligt är, att deras inhemtade kunskaper och skicklighet icke kunnat användas i eget land. Ingen af dem kan dock lära oss, huru vi skola komma t. ex. till en knif och gaffel af egen tillverkning, huru vi skola kunna afsätta några slöjdartiklar ur skogarne, utöfver bräderna och tjäran, frambringa några husslöjdsväfnader o. s. v. Och det är dock teknologer af denna art, hvilkas biträde landet främst skulle behöfva. Det är jernförelsevis lätt att finna dugliga verkmästare. Det svåra är, att finna insigtsfulla 40 entreprenörer. Denna insigt inhemtas icke i instituterna.

87 HVARMED SÄD SKALL KÖPAS.

Finlands Allmänna Tidning n:o 221, 23.IX 1867

50 Af de berättelser från guvernörerna, hvilka efterhand komma att offentliggöras, torde framgå att missvexten i Uleåborgs län och i norra delarne i Kuopio län¹ beklagligen måste ställas i bredd med olyckan 1862.

I Wasa län är förhållandet enahanda i de församlingar i Pedersöre,

¹ Berättelse saknas ännu, men det här antydda förhållandet är genom många särskilda underrättelser tillräckligt intygadt.

Lappo och Kuortane härader, som vanligen lidit af froster. Endast större delen af Laukkas härad synes härifrån göra ett undantag. Guvernörens afgifna berättelse omfattar ännu icke Korsholms och Ilmola härader. Men tyvärr lärer äfven i Ilmola socken rågen gifvit missvext.

I S:t Michels län är hopp, att skadan ehuru stor, likväl icke öfverallt sätter befolkningens knappa bergning i fråga.

Förhållandet i de södra länen är känt. Frostskadan på vårsäden är endast undantagsvis sådan, att säden är oduglig äfven till föda. Deremot är förhoppning förhanden, att i allmänhet groende korn och hafrå skördas utöfver utsädesbehofvet.

Spanmålsimporten måste blifva utomordentligt stor. – Tillsvidare förekommer svårighet att fylla behofvet för brödföda till öppet vatten endast i Uleåborgs län. Men svårigheten för befolkningen att af importörerna tillösa sig säden, är öfverallt stor, i de norra länen naturligtvis störst.

Man kan icke undra deröfver, att trafikanterna i sistnämnda län icke våga på större sädesimport. De kunna icke mera utkreditera något till allmogen. Deras import beräknas endast för försäljning mot kontant eller mot vanlig exportvara – skogsprodukter.

Äfven vid landtdagen 1863–64 uttalades den önskan, att kronan icke genom låneförskott till importörerna skulle lätta importen, utan att penningarne skulle lånas åt allmogen.

Det är en enkel sak. Behöfver allmogen endast teckna bomärke på en revers, isynnerhet till kronan, är den dertill mycket villig. – Bär den de erhållna penningarne till handlanden, så är denne lika villig att för dem importera, hvad helst som reqvireras.

Men återbetalningen till kronan? Den får läggas till de 170 000 tunnor säd och nära 1 000 000 mark i penningar, som för närvarande äro utlånade endast i de tre länen, Uleåborg, Kuopio och Wasa. – Måste statsverket upplåna de penningar, om hvilka fråga är, blir förfarandet en verklig svindel, isynnerhet som dessa lån till allmogen icke hafva någon företrädesrätt framför enskildas fordringar.

Allmogen skulle dock sålunda vinna den stora lättnaden, att icke behöfva använda någon den minsta del af sina produkter och sitt arbete för att tillösa sig sin nödtorftiga föda och sitt utsäde. Huru önskligt detta är, torde vara lätt att afgöra. Skall deremot säden köpas af importören med arbete och produkter, kräfver det nog den största ansträngning för att under detta hårda år fylla behofvet. – Det är säkert nog, att kronan i hvarje händelse, måste hjälpa till med direkta försträckningar.

Härtill kommer, att en trafikant kan åtnöja sig med ett låneförskott af t. ex. 50 å 60 proc. af sädens importpris. Men gifvas penningarne åt allmogen måste fulla priset gifvas för hvarje tunna. Och om medlen icke räcka till mera än halfva importbehofvet, är det osäkert, hvad derutöfver kommer att importeras; medan förstärkningarne åt trafikanten kunna rättas efter det totalbelopp, han förbinder sig att importera.

År 1862 försträcktes åt trafikanterna 2 130 000 rubel. Inom ett år voro äfven 200 000 återbetalda. I allmogens skulder till kronan ingå deremot lån, utgifna 1856 och 1857, och alla sednare utlåningar kunna anses för oliqviderade, emedan det ringa, som inbetalts, åter blifvit utlånadt och mera dertill.

Valet mellan båda ifrågavarande understödsmetoder borde med dessa fakta för ögonen icke synas svårt.

Emellertid återstår det förhållande, att äfven handlandena i sagde län hafva stora tillgodohafvanden hos allmogen utestående, så att det torde vara de flesta omöjligt att gifva ökad kredit. – Med endast de vanliga skogs- och ladugårdsprodukterna förmår åter allmogen icke tillösa sig den nödiga säden.

Och för att kronan skulle förmå anskaffa all härutöfver nödig hjälp, borde statsverket skuldsättas för ett belopp, som endast under decennier kunde återbetalas.

10 Enda utväg är derföre, att antalet och beloppet af exportprodukter, hvilka allmogen kan förmå åstadkomma, ökas, att trafikanterne uppmana till sådanes åstadkommande och mottaga dem i betalning för säd. Hvilka äro dessa produkter? Frågans besvarande är svårt. – Men man kan dock svara: allt, hvad allmogen besitter, som kan säljas och köpas. – Handsågade granbräder af alla dimensioner, stäfver, spiror, årämnen, kåda, harts, pottaska, hudar, kalfskinn, fårskinn, ben, ull, garn, väfnader af alla slag. Här och der uppköpes något af allt detta. Men i de flesta trakter af landet förekommer ingen handel dermed. Afsättningen utom landet är för flere artiklar svår. Men detta beror på inköpspriset. – I en tid af nöd måste allmogen nöja sig med litet. Och
20 den gör det, såsom erfarenheten mångenstädes lärt. Endast ett fast pris bjudes, skall tillförsel icke saknas. – För den fattigare befolkningen måste undsättningskomiteer och fattigvårdsstyrelser utgöra medlare. – Väl om äfven den beslutna allmogen kunde förena sig om ombud för försäljningen till besparande af gagnlöst använd tid. – Artiklar finnas, som på vissa orter icke kunna köpas, emedan transportkostnaden gör utförseln omöjlig. Men detta är undantag.

Det är icke blott ett uttryckssätt att säga: häri finnes den enda hjälpen. Ty ingen annan finnes.

30 Man talar om jernvägsån och jernvägsbyggnad. – Må vara, om åtskilliga millioner af jernvägslånet – tillsvidare *icke användas* på jernvägsbyggnad. Man skaffar icke bröd åt 180 tusen personer i Uleåborgs län, åt 200 000 i Kuopio län genom att bygga en stump jernväg vid Riihimäki eller Wiborg. Att vid den sysselsätta 2 å 3 tusen arbetare från hvardera länet (d. v. s. 16 å 24 tusen från hela landet!) är en droppe i hafvet. – Spanmål måste köpas till länen. Guvernören i Uleåborg beräknar behofvet till 75 000 t.r. Frågan gäller att anskaffa denna säd och sätta befolkningen i stånd att lösa den. Detta förmår endast trafikanternas i länen patriotiska drift och befolkningens egna ansträngning.

40 Tillgripes icke denna hjälp allmänt och i stort – finnes ingen hjälp i menniskomakt.

88 I FRÅGA OM AFSÄTTNING AF BLÅRGARNSVÄFNADER ...

Finlands Allmänna Tidning n:o 223, 25.IX 1867

50 I fråga om afsättning af blårgarnsväfnader på S:t Petersburg och export af dylika från sagde ort meddelas följande utdrag ur ett bref af den 30 augusti, innehållande en på skedd förfrågan afgifven bekräftelse af långt tidigare muntligen meddelad underrättelse om förhållandet.

»De särskilta prof på olika sorter smala väfnader, hvilka jag för en tid sedan aflemnade, härstamma från den äfven i Finland välkända lärft- och segeldukshandlaren hr F. Bogdanoff i S:t Petersburg, hvilken